

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/14/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200678
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8522200678.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Kataríny Krochtovej v spore žalobkyne: U. Q., nar. XX.XX.XXXX, B. XXX/XX, XXX XX G. U., občan G., pr. zast.: JUDr. Daniel Tarbaj, Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov proti žalovanej: Všeobecná úverová banka, a.s., skráteneý názov: VÚB, a.s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, pr. zast.: Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 12.01.2024, č. k. 8Csp/16/2022-117 takto jednohlasne

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výroku III. o trovách konania tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyňi sumu 50,- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žiadna zo strán n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“

2. Súd prvej inštancie vo vzťahu k rozhodnutiu o nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s sut. § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Žalobkyňa bola úspešná, pokiaľ ide o vyhodnotenie podmienok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia, ktorú súd vyhodnocoval ako predbežnú otázku. Pokiaľ však ide o výšku priznaného finančného zadostučinenia, žalobkyňa v tejto časti bola úspešná len v minimálnej výške, oproti požadovanému zadostučineniu. Pri zohľadnení týchto skutočností súd dospel k záveru, že strany mali úspech vo veci čiastočný, a to približne rovnaký, preto rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

3. K prípadnej aplikácii ust. § 257 CSP o trovách konania súd uviedol, že nemal nijako z doterajšieho priebehu konania preukázané, že by dôvody upravené v tomto ustanovení existovali, pričom súd vychádzal aj z toho, že aplikácia ust. § 257 CSP má byť výnimočná a ani skutočnosť, že je jedna strana sporu spotrebiteľom, nie je sama o sebe takouto okolnosťou, zvlášť, ak je žalobkyňa zastúpená právnym zástupcom. Ani okolnosti daného prípadu, keď k späťvzatiu žaloby došlo pred vyjadrením žalobkyne, z pohľadu súdu nezakladajú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu § 257 CSP. Súd preto pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikoval zásadu úspechu, ktorá je bežne uplatňovanou zásadou pri rozhodovaní o náhrade trov konania. K rozhodnutiu o trovách konania zároveň poznamenal, že aj v prípadoch, ak výška závisí od posúdenia súdu, sa uplatňuje zásada úspechu pri

rozhodovaní o náhrade trov, v zmysle ktorej súd aj rozhodol a vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to proti výroku o nároku na náhradu trov konania (výrok III.) podala odvolanie žalobkyňa z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Názor súdu prvej inštancie, ktorým sa riadil pri rozhodovaní o náhrade trov konania, žalobkyňa považuje za mylný a odôvodnenie rozhodnutia za zmätočné a nesprávne. Ak súd prvej inštancie priznal nárok vo výške podľa vlastnej úvahy, teda z pohľadu vo výške 100 % z vlastnej úvahy, tak v takomto pomere úspechu a neúspechu mal priznať aj náhradu trov konania, teda v rozsahu 100 %. Pokiaľ súd konštatuje, že nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 257 CSP, potom nemôže dôjsť ku konečnému záveru, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, ak bolo nepriznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch dané úvahou súdu alebo vyplýva z výsledkov znaleckého dokazovania, tak aj v prípade, keď mal navrhovateľ formálne úspech len čiastočný, prichádza do úvahy plná náhrada trov konania (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 15.12.2009, sp. zn. II. ÚS 418/2009-22, nález Ústavného súdu SR zo dňa 23.01.2014, sp. zn. IV. ÚS 599/2013-60). V tomto smere žalobkyňa poukázala na publikáciu M. Števec a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár, Praha: C.H.Beck, 2016, str. 926 až 927. Zdôraznila, že aj po rekonštrukcii civilného procesu je potrebné posudzovať otázku náhrady trov konania v prípade čiastočného procesného (ne)úspechu ako výrok rozhodnutia na plnenie závislej od úvahy súdu alebo znaleckého posudku v intenciách § 142 ods. 3 O.s.p., a to na základe interpretácie všeobecného ust. § 255 CSP, v súlade s článkom 2 ods. 1, článkom 3 ods. 1, článkom 4 CSP, o čom svedčí aj dôvodová správa CSP. Rovnaký záver, aký prezentuje žalobkyňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa Civilného sporového poriadku, vyplýva aj z rozhodnutia Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 10Co/191/2017 a z rozhodnutí Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 23Co/83/2017, 2Co/13/2017, 4Co/63/2017, 13Co/57/2019, 6Co/132/2018, 20Co/161/2018 a ďalšie.

5. Osobitne žalobkyňa poukázala aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 56/2017 z 08.02.2017, ktoré rieši náhradu trov konania z viacerých hľadísk, ale pre potreby súdnej veci z neho cituje: „... avšak ani nová právna úprava nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní o nároku na náhradu trov konania v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy.“ Z uvedených dôvodov žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd postupom podľa § 390 CSP napadnutý výrok o trovách konania zmenil a žalobkyňu priznal vo vzťahu k žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobkyňa si zároveň uplatňuje aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje s výrokom III. napadnutého rozsudku. Podanou žalobou sa žalobkyňa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1.372,41 eur, pričom jej bola priznaná len výška 50 eur. Podľa pomeru úspechu vo veci je preto žalovaný nepochybne úspešnejší ako žalobkyňa. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

8. Žalobkyňa sa žalobou domáhala priznania finančného zadosťučinenia (ďalej len „PFZ“) vo výške 1.372,41 eur, ktoré predstavovalo primerané finančné zadosťučinenie odôvodňujúc, že v pôvodnom konaní 8Csp/22/2021 Okresného súdu Stará Ľubovňa, terajší žalovaný (v pôvodnom konaní vystupujúci ako žalobca) si uplatňoval nárok na zaplatenie sumy 1.372,41 eur vrátane úrokov z omeškania zo zmluvy o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB, a.s. zo dňa 13.04.2012. Žalobkyňa sa v pôvodnom konaní aktívne bránila, namietala nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu, pričom zo strany pôvodného žalobcu došlo k späťvzatiu žaloby bez uvedenia dôvodu. V dôsledku konania žalovaného, žalobkyňa bola v konaní 8Csp/22/2021 vystavená bezprostredne hroziacej majetkovej ujme (1.372,41 eur s prísl.),

nad rámec uvedeného bola nútená chrániť svoje práva vznesením námietky nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, súdne konanie bolo pre ňu stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

9. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcov opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Predpokladmi pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a zároveň úspešný uplatnený nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z. z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch prípadne iných predpisov prijatých na ochranu spotrebiteľov.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenal, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016). V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, odvolací súd tiež poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

11. V danej veci výrok rozsudku, ktorým bol žalovaný zaviazaný k povinnosti zaplatiť žalobkyni 50 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia odvolaním napadnutý nebol, tiež nebol napadnutý výrok, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, a preto odvolací súd výroky I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie nepreskúmaval. Odvolaním bol napadnutý len výrok rozsudku o trovách konania medzi stranami sporu.

12. Predovšetkým je potrebné si uvedomiť, že výsledkom súdneho konania je autoritatívne rozhodnutie, podľa ktorého je v sporovom konaní vždy jedna strana sporu úspešná a druhá strana neúspešná. Súčasťou práva na spravodlivý proces tak nemôže byť právo na to, aby bola procesná strana (žalobca, i žalovaný) pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa všeobecný súd stotožnil práve s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany sporu, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok (porov. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010).

13. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa druhého odseku tohto ustanovenia ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

14. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

15. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

16. Avšak v danom prípade ide o konanie, kde je potrebné rozlišovať úspech čo do základu uplatneného nároku a čo do výšky, pretože výška PFZ v týchto sporoch závisí od úvahy súdu v dôsledku posúdenia okolností jednotlivého prípadu. V tomto smere odvolací súd dáva za pravdu žalobkyni, že súd prvej inštancie nesprávne rozhodoval o nároku na náhradu trov konania posudzujúc úspech strán sporu podľa priznanej výšky PFZ.

17. „Nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu (alebo od znaleckého posudku). Žalobcovi teda bude priznaná náhrada trov konania z prísúdenej sumy, avšak v plnej výške“ (pozri Števček, M., Ficová S., a Baricová, J. a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 926).

18. Podľa stabilnej rozhodovacej praxe konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. (pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019, 24Co/49/2017 zo dňa 22.2.2018, 18Co/92/2018 zo dňa 16.01.2019)

19. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd zmenil (§ 388 CSP) rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania a priznal žalobkyni ako úspešnej strane nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).